

OLVASÓMOZGALOM

Eltelt már két hónap is azóta, hogy a Szabad Népből jelent Szántó elvtárs cikke az üzemi könyvtárak állapotáról.

Ez a cikk keményen bírálja az üzemi könyvtárosokat és azokat az üzemi szervezeteket, amelyek az éberség legelemibb szabályait sem tartották be; a könyvtárakban összegyűjtötték és dolgozóink kezébe adták a burzsoá ideológiát árasztó giccsét és ponyvát.

Mi történt azóta? Történt-e változás ezen a téren? Kijavították-e elvtársaink a megbírált hibákat?

A cikk nyomán az üzemi könyvtárakban megindult a selejtező munka és ennek következtében fokozódott az érdeklődés a könyvtárak iránt.

A Ganz Hájó-gyárban 1200 kötet könyvből 570-et selejteztek ki. A selejtezés után megnyitották a könyvtárat és az első napon 80 ifjúmunkás kölcsönzött könyvet. A megmaradt 600 kötet természetesen ilyen igényeket nem elégíthet ki, ezért még a napokban kilencezer forint értékű könyvet vásárolnak. Népvételeket küldenek a könyvtárba, hogy segítsék a könyvtáros munkáját. A könyvtár népszerűsítésére november elején kulturális előadást rendeznek és november végén megrendezik az első irodalmi ankétot.

Iljin: Nagy futószalag című könyvről. Fellendült a könyvtár iránti érdeklődés a kelenföldi Goldberger-gyárban is. A nyereségrészesedésből ebben a gyárban olyan könyvtárat és olyan olvasóhelyiséget rendeztek be, amely követendő példa. A Pártbizottság minden tényezőzt biztosít a gyár dolgozóinak, hogy meghódítsák a maguk számára a szocialista irodalmat. Az eredmény nem marad le: Szimov: Nappalok és éjszakák című könyvét például már eddig is alig néhány hét alatt 20-an olvasták el.

Van tehát bizonyos eredmény már eddig is. De ha ezeket az eredményeket általánosítani és fokozni akarjuk, akkor rá kell mutatnunk arra, hogy a könyvtárat egész Nagy-Budapesten — akár a város-házi XI. ügyosztály munkáját, akár a Szakszervezeti Tanács kultúrosztályának munkáját nézzük — eddig nem tekintették annak, ami a népnevelés egyik legfontosabb eszközeinek.

Ennek következménye az üzemi szervezetek gondatlansága a könyvtárosok kiválasztásánál, ellenőrzésénél, a könyvek vásárlásánál. Megmutatkozik ez abban is, hogy Nagy-Budapest területén éppen a munkáslakta területeken nincs a Fővárosi Könyvtárnak fiókja, illetve Angyalöldön és Zuglóban még mindig nem tudták a létesítendő fiókot megnyitni.

Amíg előfordulhat, hogy a Ganz Vagon-gyárban, ahová, nagyon helyesen, csak kellő igazolással és kísérelvel lehet az üzemi könyvtárba bemenni, a vezetőség könyvajándékai között Jóó Tibor „Magyar nacionalizmus” című könyve is szerepel, mely az Egyetemi Nyomdánál jelent meg 1943-ban és a fasizmus „vezérének” nemzetalkító erejét dicsőíti, amíg megtörténik, hogy a MÁVAG-ban olyan új könyvtárost állítanak be, aki a műhelyhez képest „nyugalmas helynek” tekinti a könyvtárat és a vallásoktatást az erkölcszól elválaszthatatlannak képzeli, amíg a Standardban a könyvtárügyek politikai felelősségű olyan ember választanak, akit a Pártból azért zártak ki, mert demagnyista voltát a Párt előtt eltitkolta — addig nem ismerik fel igazán, hogy számunkra — jegyvert jelent a könyvtár.

A dolgozók széles tömegei érzik már a termeléshez, az államhoz való viszonyukat, de a könyvtárat még nem tekintik sajátjuknak, gyakran még a párt-, szakszervezeti és közigazgatási funkcionáriusaink sem. Ezen a téren — mint az említett példák is bizonyítják — elmaradnak. Még kevésbé tekinti a könyvtárat művelődése, nevelése eszközeként a Ganz Villamossági-gyár fiatal munkása, aki kijelentette, hogy a könyvtáros feladata az olvasók kiszolgálása és ha az olvasónak Cronint van kedve olvasni, akkor azt kell rendelkezésére bocsátani. Ez a fiatal munkás nem tudott semmit arról, hogy „A könyvtáros nem csupán technikai munkaerő, feladata nem a könyvek mechanikus kiadása. A könyvtáros a bolsevik kultúra propagandistája és agitátora. Egész munkáját át kell, hogy hassa a bolsevik ideológiát, a párt-szerűség” — ahogy a Pravda egyik cikke a könyvtáros kötelességeit meghatározza. De miért tudná, ha a könyvtáros sem tudja, s honnan tudja a könyvtáros, ha a párt-szervezettel aig van kapcsolat.

Meg kellett tehát írunk — nem a könyvtárosok felelősségének csökkenése, hanem a hiba teljes feltárása és kiküszöbölése érdekében —, hogy a nagybudapesti könyvtárügyek elhanyagolt állapotáért vezető kultúr-szerveink is nagymértékben felelősek.

Mit tettünk eddig a hibák kiküszöböléséért?

A Nagybudapesti Pártbizottság határozatot hozott arra, hogy a városi

és üzemi könyvtárakat az eddiginél fokozottabb mértékben kell népnevelésünk szolgálatába állítani. E célból a kerületek, nagyüzemek, peremvárosok, peremközségek könyvtármozgalmát támogatja és ellenőrzi.

Ennek végrehajtása érdekében jött létre a Nagybudapesti Pártbizottság mellett működő Nagybudapesti Könyvtárbizottság. Minthogy ennek tagjai között szerepel a Nagybudapesti Pártbizottság két politikai munkatársa, a Szakszervezeti Tanács Kultúrosztályának megbízottja, egy üzemi propagandista, a Fővárosi Népművelési Hivatal kiküldötte, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár aligazgatója és egyik fiókjának vezetője, a Honvédség és Rendőrség megbízottai, ez a bizottság illetékes a nagybudapesti könyvtárügyek irányítására és ellenőrzésére.

A Nagybudapesti Könyvtárbizottság operatív szerveiként kerületi, nagyüzemi, peremvárosi, peremközségi könyvtárbizottságok alakulnak a Nagybudapesti Könyvtárbizottság összehívásának megfelelően.

A könyvtárbizottságok feladatai:

1. A könyvtárbizottság politikai felelősein keresztül biztosítja a Pártbizottság támogatását.

2. Gondoskodik a területükön lévő könyvtárak számbavételéről és selejtezéséről.

3. Biztosítja a könyvtárak helyesirányú fejlesztését.

4. Biztosítja és ellenőrzi a könyvtárosok politikai képzését. Népvételek munkábaállításával támogatja a könyvtáros agitációs munkáját. Új könyvtáros kádereket keresnek és könyvtáros-iskolára javasolják.

5. A könyvtárpropaganda minden eszközét felhasználják arra, hogy szervezett olvasómozgalmat teremtsenek. Biztosítja, hogy a dolgozók minél nagyobb tömegeihez jussanak el azok a könyvek, amelyek politikai öntudat és kultúr-színvonal emelésének eszközei.

A most következő néhány hónapban Sayers—Kahn: Nagy összeesküvés, Iljin: Nagy futószalag, Szimov: Nappalok és éjszakák, Illés Béla: Kárpáti rapszódia című könyveit népszerűsítik. Ezek a könyvek fokozzák a gyűlöletet az imperialisták és a paraszti ügynökeikkel szemben és elmélyítik a szeretetet, csodálatot, s hűséget a Szovjetunió, a béke nagy védelmezője iránt. Leleplezik a nacionalizmust, mint az imperialisták jegyvertét, s hazajiságra, helytállásra nevelnek. A szovjet termelési csaták hőseit állítják elének követendő példaképnek.

6. Az Irószövetség bevonásával irodalmi estéken, ankétokon keresztül megteremtik az írók és a dolgozók élő kapcsolatát.

A Nagybudapesti Könyvtárbizottság közreműködésével hívta létre a Népművelési Minisztérium és a Szakszervezeti Tanács az első bentlakásos, hathetes könyvtáros iskolát és az első nagybudapesti könyvtáros értekezletet.

Az értekezlet hozzászólói bizonyították, hogy a könyvtárosok felismerték és komolyan veszik az osztályharcot és meg akarják vinni a kulturális front rájuk eső szakaszán is.

Az értekezlet óta a Fővárosi Könyvtár 2-es számú fiókjában például első-sorban az olvasómozgalmat könyveit ajánlják s számontartják az olvasókat, hogy majd személy szerint meghívassák őket az ankétra. Az olvasók már érdeklődnek, hol és mikor lesz az ankét s egy ifjúmunkás arról beszélt, hogy nagy helységben rendezzék, mert elhozza a barátait is. De a többi könyvtárban sem lehet a polcon találni ezeket a könyveket, könyvtárosaink a könyvek kézbeadásával váltják be az értekezleten tett ígéretüket.

Sztálin elvtárs mondotta: „A régi szokások és gyakorlatok, hagyományok és előítéletek, melyek a régi társadalomtól öröklődtek, a szocializmus legveszedelmesebb ellenségei, ezek a hagyományok és szokások markukban tartják a dolgozó tömegek millióit, elöntik néha a proletariátus egész rétegeit, néha a proletárdiktatura létezésére is hatalmas veszélyt jelentenek. Eppen ezért a hagyományok és szokások elleni harc, kötelező leküzdésük minden munkaterületen és végül az új nemzedék proletár, szocialista szellemben való nevelése Pártunknak ama legközelebbi feladatai közé tartoznak, amelyek teljesítése nélkül a szocializmus győzelme lehetetlen.”

Ezekre a szavakra és Rákosi elvtárs figyelmeztetésére felfigyelve, a Nagybudapesti Pártbizottság a könyvtárat fegyvernek, a könyvtárost a kultúrfront katonájának tekinti és minden támogatást megad számukra, hogy a szocializmus győzelmét ezzel is elősegítse.

Dobos Piroksa,
a Nagybudapesti Pártbizottság
Agit.-Prop. Osztály
politikai munkatársa.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Dobos Piroksa*

Cím: *Olvasómozgalm.*

Forrás: *Szabad Nép.*

(Hely) *1949 okt. 16.*

(Idő) *1949 okt. 16.*

(Köt. v. fiz.)

(Oldal)

Osztályozás

T: *027.4(064.5)*

Hely: *1949*

Sz: *1949*

Id: *1949*

H: *1949*

üzemi könyvtárak